

Πέτρος Γ. Πανταζόπουλος

Ο Πέτρος Πανταζόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής Φορολογικού και Δημοσιονομικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, από την οποία έλαβε, επίσης, μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στο δημόσιο δίκαιο και διδακτορικό και μεταδιδακτορικό τίτλο στο φορολογικό δίκαιο. Κατά την εκπόνηση του διδακτορικού του έλαβε υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, επισκέφθηκε δε το Ινστιτούτο Φορολογικού και Δημοσιονομικού Δικαίου του Πανεπιστημίου του Osnabrück.

Έχει διδάξει φορολογικό και δημοσιονομικό δίκαιο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στις Νομικές Σχολές του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Εισηγείται συχνά σε συνέδρια και σεμινάρια σχετικά με όλα τα φορολογικά αντικείμενα. Έχει συγγράψει τρεις μονογραφίες και έχει συμμετάσχει στη συγγραφή πολλών έργων και μελετών φορολογικού, δημοσιονομικού και διοικητικού δικαίου. Συμμετέχει, επίσης, στο Επιστημονικό Συμβούλιο της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών, στην Επιστημονική Επιτροπή των νομικών περιοδικών ΔΕΕ, ΘΠΔΔ και Επιχείρηση, όπως και στα ΔΣ του ελληνικού Παραρτήματος της IFA και της Ελληνικής Εταιρείας Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών.

Είναι Εταίρος της δικηγορικής εταιρείας Φορτσάκης - Διακόπουλος και Συνεργάτες και επικεφαλής του φορολογικού τμήματος της εταιρείας. Στο πλαίσιο της επαγγελματικής του δραστηριότητας παρέχει φορολογικές συμβουλές και υποστηρίζει ελληνικές και αλλοδαπές επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα στα διοικητικά δικαστήρια και το Συμβούλιο της Επικρατείας.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Όνομα: **Πέτρος**

Επώνυμο: **Πανταζόπουλος**

Όνομα πατρός: Γεώργιος

Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος

Ημερομηνία γέννησης : 1.12.1977

Ηλεκ. Διεύθυνση: ppantazopoulos@law.auth.gr, petrospantazopoulos@hotmail.com

ΣΠΟΥΔΕΣ

Νοέμβριος 2017 – Σεπτέμβριος 2022: Μεταδιδακτορικός ερευνητής στον Τομέα Δημοσίου Δικαίου του Νομικού Τμήματος της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Θέμα μεταδιδακτορικής έρευνας: *«Η εξουσία του διοικητικού δικαστή στις φορολογικές διαφορές – Μία συμβολή στην ερμηνεία του άρθρου 79 παρ. 5 ΚΔΔ».*

Ιούλιος 2010: **Διδακτορικός τίτλος** με βαθμό «Άριστα» από τον Τομέα Δημοσίου Δικαίου του Νομικού Τμήματος της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα *«Τα συνταγματικά όρια του φορολογικού ελέγχου».* [Η διατριβή εκπονήθηκε με υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών]

Απρίλιος 2002: **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα** του Τομέα Δημοσίου Δικαίου του Νομικού Τμήματος της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό **«Λίαν Καλώς».** [Διπλωματική εργασία στο μάθημα του Φορολογικού δικαίου με θέμα *«Φορολογικές κυρώσεις και Ατομικά Δικαιώματα»* και βαθμό «Άριστα»]

Μάρτιος 2000: **Πτυχίο** του Νομικού Τμήματος της Σχολής Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό **«Λίαν Καλώς».**

ΓΛΩΣΣΕΣ

Γερμανικά: **Kleines Deutsches Sprachdiplom** του Ινστιτούτου Goethe.

Αγγλικά: **Certificate of Proficiency** in English του Πανεπιστημίου Cambridge.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Μάρτιος – Μάιος 2004: Συμμετοχή στο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης με θέμα «Η φορολογική διαδικασία στην πράξη» του Κέντρου Επιστημονικής Εκπαίδευσης της Νομικής Βιβλιοθήκης.

Δεκέμβριος 2003: Συμμετοχή στο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης με θέμα «Διοικητική Δίκη στην πράξη» του Κέντρου Επιστημονικής Εκπαίδευσης της Νομικής Βιβλιοθήκης.

Οκτώβριος 2003: Συμμετοχή στο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης με θέμα «Λογιστική για Νομικούς» του Κέντρου Επιστημονικής Εκπαίδευσης της Νομικής Βιβλιοθήκης.

Μάρτιος 2003: Συμμετοχή στο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης με θέμα «Η προσφυγή στο Φορολογικό Δίκαιο» του Κέντρου Επιστημονικής Εκπαίδευσης της Νομικής Βιβλιοθήκης.

Νοέμβριος 2002 – Ιανουάριος 2003: Συμμετοχή στο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης με θέμα «Λογιστική για Νομικούς» του Κέντρου Επιστημονικής Εκπαίδευσης της Νομικής Βιβλιοθήκης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ιανουάριος 2021 – Φεβρουάριος 2024: Υπεύθυνος της στήλης *Επί τον τύπον των φόρων* στο περιοδικό «Συνήγορος».

Ιανουάριος 2008 – σήμερα: Μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «*Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου*».

Ιανουάριος 2008 – Φεβρουάριος 2011: Υπεύθυνος της στήλης *Φορολογικός Σύμβουλος* στο περιοδικό «Συνήγορος».

Μάιος 2005 – σήμερα: Μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «*Επιχείρηση*».

Μάρτιος 2004 – σήμερα: Μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «*Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών*».

Ιούλιος 2003 – σήμερα: Μέλος και μέλος ΔΣ της Ελληνικής Εταιρίας Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών. Παρακολούθηση ημερίδων υπό την αιγίδα της παραπάνω Εταιρίας (*Φορολογικές Κυρώσεις, Για μία Φορολογική Μεταρρύθμιση, Αμοιβαία επίδραση ιδιωτικού και φορολογικού δικαίου, Φορολογικοί έλεγχοι των επιχειρήσεων και ευθύνη των διοικούντων, Ζητήματα φορολογικής και διοικητικής δικονομίας κ.λπ.*).

Ιούλιος 2010 – σήμερα : Μέλος και μέλος ΔΣ του Ελληνικού Παραρτήματος της International Fiscal Association.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Διδασκαλία κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021 – 2022 υπό το καθεστώς του διδάσκοντα ΠΔ 407/80 στο τμήμα Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης των μαθημάτων *Φορολογικό – Δημοσιονομικό Δίκαιο II* και *Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο* στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη καθώς και του μαθήματος *Δημοσιονομικό Δίκαιο* σε προπτυχιακό επίπεδο.

Επικουρική διδασκαλία των μαθημάτων *Φορολογικό Δίκαιο I* και *Φορολογικό Δίκαιο II* στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Δημοσίου Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ακαδημαϊκά έτη 2013-2014 μέχρι και 2021-2022).

Διδασκαλία του μαθήματος *Φορολογικό Δίκαιο* κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020 – 2021 σε προπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης της Κύπρου.

Διδασκαλία του μαθήματος *Φορολογική Διαδικασία* στο Κέντρο Δια βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, στα Προγράμματα «Φορολογικό Δίκαιο για Νομικούς» και «Φορολογικό Δίκαιο για Λογιστές» (ακαδημαϊκά έτη 2013-2014 μέχρι και 2021-2022).

Διδασκαλία του μαθήματος *Φορολογικό Δίκαιο* στο Φροντιστήριο της ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ για την προετοιμασία για τη Εθνική Σχολή Δικαστών (Διοικητική Κατεύθυνση) (ακαδημαϊκά έτη 2014-2015 μέχρι και 2021-2022).

Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος 2022: Εισηγητής στο Πιστοποιημένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα CERTIFIED COMPLIANCE OFFICER του Συνδέσμου Επαγγελματιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ελλάδας (ΣΕΚΑΣΕ) και της ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ - Διδασκαλία της ενότητας περί φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Φεβρουάριος 2022: Εισηγητής στο επαγγελματικό - εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πειραιώς και της ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ «Λογιστική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση για Δικηγόρους» - Διδασκαλία της ενότητας «Τεχνικές Φορολογικών διασταυρώσεων και ελέγχων».

Ιούλιος 2021: Συμμετοχή στο Summer School Summer - Tax Webinar που διοργάνωσε η Έδρα Jean Monnet στην Ευρωπαϊκή Φορολογική Πολιτική και Διοίκηση του ΑΠΘ σε συνεργασία με την ELSA Thessaloniki (ELSA Webinars Academy on European Tax Law) με θέμα "The EU initiatives addressing tax evasion and tax avoidance". Εισήγηση (στα αγγλικά) με θέμα The EU tax Directives: i. Merger Directive (2009/133/EC) ii. Parent -Subsidiary Directive (2011/96/EU) iii. Interest and Royalty Directive (2003/49/EC).

Μάιος 2021: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Η Δικονομία των Φορολογικών Διαφορών - Μέσα από τη δικηγορική εμπειρία και τη νομολογιακή πρακτική».

Απρίλιος 2021: Εισηγητής στο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δικαστικών Λειτουργών που διοργάνωσε η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών με τίτλο: «Φοροαποφυγή - Φοροδιαφυγή» (κατεύθυνση Πολιτικής-Ποινικής Δικαιοσύνης, Διοικητικής Δικαιοσύνης και Εισαγγελιών) - Εισήγηση με θέμα «Αλληλεξάρτηση διοικητικών και ποινικών διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας - Ορισμένα ειδικότερα ζητήματα».

Ιούλιος 2020: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε το Οικονομικό Επιμελητήριο με θέμα «Φορολογική Διαδικασία».

Φεβρουάριος 2020: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Η φορολογική διαδικασία - Μετά και τον ν 4646/2019 - Το κανονιστικό πλαίσιο - Η εφαρμογή στην πράξη».

Νοέμβριος 2018: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Φορολογικά αδικήματα - Από το φορολογικό καταλογισμό στο ποινικό ακροατήριο».

Μάιος 2017: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Ο έλεγχος των φορολογικών υποθέσεων – Η προσαύξηση περιουσίας και η παραγραφή μετά τις τελευταίες νομολογιακές εξελίξεις – Διοικητική και δικαστική προστασία του ελεγχόμενου».

Μάιος 2016: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Η φορολογική δικονομία στην πράξη».

Μάρτιος 2015: Συμμετοχή στο πρόγραμμα επιμόρφωσης των υπαλλήλων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών. Εισήγηση για το φορολογικό απόρρητο.

Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2015: Εισηγητής στο Πρόγραμμα Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ και το Πανεπιστήμιο Κύπρου με θέμα «Ο καταλογισμός και η είσπραξη των φορολογικών εσόδων υπό τον Κώδικα Φορολογικών Διαδικασίας – Φορολογικές κυρώσεις και έννομη προστασία».

Νοέμβριος 2010 & Μάιος 2011: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Ο φορολογικός έλεγχος στην πράξη».

Οκτώβριος 2010: Ένας εκ των εισηγητών στα σεμινάρια που διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών με θέμα «ΦΠΑ και Δικηγόρου».

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ (κατ' αντίστροφη χρονολογική σειρά)

---

1. Η δικονομία των φορολογικών διαφορών – Οι κανόνες για τη διαδικαστική και δικαστική επίλυσή τους (β' έκδοση), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2024.
2. Η εξουσία του διοικητικού δικαστή επί φορολογικών διαφορών – Μία συμβολή στην ερμηνεία του άρθρου 79 παρ. 5 ΚΔΔ, (μεταδιδακτορική έρευνα), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2022, σελ. XIII + 232.
3. Τα συνταγματικά όρια του φορολογικού ελέγχου (διδακτορική διατριβή), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2012, σελ. XXXII + 534.

BIBΛΙΑ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (κατ' αντίστροφη χρονολογική σειρά)

- 1.** Θ. Φορτσάκης – Α. Τσουρουφλής, Φορολογικό Δίκαιο, 8η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2024, σελ. 682.
- 2.** Χ. Χρυσανθάκης (επιμ.), Διοικητική Δικονομία - 1ος τόμος (Ερμηνεία κατ' άρθρο), Νομική Βιβλιοθήκη, 4η έκδ., Αθήνα 2023, σελ. 171.
- 3.** Peter H.J. Essers (ed.), History and Taxation: The Dialectical Relationship between Taxation and the Political Balance of Power, IBFD, 2022, σελ. 786.
- 4.** Θ. Φορτσάκης – Α. Τσουρουφλής, Φορολογικό Δίκαιο, 7η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2022, σελ. 682.
- 5.** Θ. Φορτσάκης, Α. Τσουρουφλής, Κ. Σαββαΐδου, Π. Πανταζόπουλος, Φορολογικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 6η έκδ., 2021, σελ.680.
- 6.** Συλλογικό Έργο, Επιχειρηματικότητα και φορολογία, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2021, σελ. 144.
- 7.** Συλλογικό Έργο, Guide to FATCA and CRS Compliance, LexisNexis 2021, σελ. 2120.
- 8.** Θ. Φορτσάκης – Π. Πανταζόπουλος, Διοικητική Δικονομία, 15η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2020, σελ. 1840. Επίσης, μέλος της συντακτικής ομάδας όλων των προηγούμενων δεκατεσσάρων, εκδόσεων.
- 9.** Χ. Χρυσανθάκης, Εισηγήσεις Συνταγματικού Δικαίου, 2^η έκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2020, σελ. 344. Συνεργασία, επίσης, στην 1η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, 2007.
- 10.** Χ. Χρυσανθάκης (επιμ.), Διοικητικό Πρωτοδικείο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η έκδ., Αθήνα 2018, σελ. 964.
- 11.** Ι. Φωτόπουλος (επιμ.), Φορολογική Διαδικασία, εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2018, σελ. LXXVIII + 2205.
- 12.** Π. Πανταζόπουλος – Ε. Μπακάλης, Φορολογική Διαδικασία, 2η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018. Επίσης μέλος της συγγραφικής ομάδας της πρώτης έκδοσης, Νομική Βιβλιοθήκη, 2016.
- 13.** Θ. Φορτσάκης (επιμ.), Υποδείγματα Φορολογικού Δικαίου, 2^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018, σελ. 704. Μέλος, επίσης, της συντακτικής ομάδας της 1^{ης} έκδ.

14. Χ. Χρυσανθάκης (επιμ.), Ερμηνεία του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, 3^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018, σελ. Επίσης, μέλος των προηγούμενων δύο εκδόσεων, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2015, 2014.
15. Συλλογικό Έργο, Greek Law Digest, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018, σελ. 728.
16. Π. Μαρινάκης (επιμ.) Δικαιοδοσία και Αρμοδιότητα Διοικητικών Δικαστηρίων, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2017, σελ. 414.
17. R. Seer (επιμ.), Surcharges and penalties in Tax Law IBFD 2016, σελ. 854 (με τον Καθηγητή Θ. Φορτσάκη).
18. Χ. Χρυσανθάκης, Εισηγήσεις Διοικητικού Δικονομικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2014, σελ. 256.
19. Θ. Φορτσάκης – Π. Πανταζόπουλος, Φορολογική Νομοθεσία, 5^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, σελ. 914.
20. Χ. Πολίτης Χ., Ε. Σπηλιωτόπουλος, Χ. Χρυσανθάκης Λεξικό Νομικής Ορολογίας II – Δημόσιο Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2014, σελ. 956.
21. Π. Μαρινάκης, Π. Πανταζόπουλος, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο – Ερμηνευτικά Σχόλια – Νομολογία κατ' άρθρο, 7^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2011, σελ. 1.344. Συμμετοχή, επίσης, στην 6^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2009.
22. Χ. Χρυσανθάκης, Εφαρμογές Διοικητικού Ουσιαστικού και Δικονομικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2009, σελ. 800.
23. Θ. Φορτσάκης, Φορολογικό Δίκαιο, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα – Κομοτηνή, 3^η έκδ., 2008, σελ. 680.
24. Θ. Φορτσάκης, Χ. Χρυσανθάκης, Διοικητική Νομοθεσία, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σελ. XXVIII και 1575.
25. Γ. Τριανταφυλλάκης (επιμ.), Εφαρμογές Εμπορικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2007, σελ. 1584.
26. Χ. Χρυσανθάκης, Εισηγήσεις Συνταγματικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2007, σελ. 344.

27. Χ. Χρυσανθάκης, Π. Πανταζόπουλος, Εισηγήσεις Διοικητικού Δικαίου, 2η εκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2006, σελ. 206.

ΑΡΘΡΑ (δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά, κατ' αντίστροφη χρονολογική σειρά)

---

1. Το κριτήριο της ελάχιστης οικονομικής υπόστασης της πρότασης Οδηγίας για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για φορολογικούς σκοπούς («ATAD 3») υπό το πρίσμα της διασυννοριακής απασχόλησης εργαζομένων – Ζητήματα και αβεβαιότητες (ΕΦΔΔ, 2023, σελ. 12-18).
2. Η Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών – Εργαλείο για την ταχύτερη περαίωση των φορολογικών διαφορών ή «σταθερή» παρεκτροπή από το σύστημα επίλυσης αυτών των διαφορών; (Επιχείρηση, 2023, σελ. 767 – 769).
3. Το κανονιστικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες - Υποχρεώσεις και έκθεση σε κίνδυνο των λογιστών και των φορολογικών συμβούλων (Επιχείρηση, 2023, σελ. 666 – 672).
4. Οι προσβαλλόμενες με ενδικοφανή προσφυγή πράξεις και παραλείψεις (Επιχείρηση, 2023, σελ. 405).
5. Boundaries of Legal Professional Privilege Under DAC6 (δημοσίευση στην αγγλική γλώσσα - Tax Notes International, March 20, 2023, p. 1671).
6. Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ο ρόλος της φορολογικής εναρμόνισης μεταξύ των κρατών μελών στην επίτευξη των στόχων του (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου 2023, σελ. 216).
7. Ο έλεγχος των διαδικαστικών τύπων σε περίπτωση φορολογικής προσφυγής (Συνήγορος, τ. 153/2022, σελ. 42 - 45).
8. Tax Rulings – Συγκριτική επισκόπηση εντός Ε.Ε. (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2022, σελ. 874 - 879).
9. A Critical Approach on the Greek Implementation of the DAC6 (με την Κ. Καλαμπαλίκη, Intertax, Vol. 50, No 6-7, 2022, σελ. 543 - 555).
10. Η αρχή της αναδρομικής εφαρμογής του ευνοϊκότερου νόμου στο πεδίο των φορολογικών κυρώσεων (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2022, σελ. 494 - 502).

- 11.** Ζητήματα και εξελίξεις σχετικά με την επίδραση των στοιχείων από τραπεζικούς λογαριασμούς στη φορολογική ελεγκτική διαδικασία (Επιχείρηση, 2021, σελ. 231 - 237).
- 12.** Φορολογικός καταλογισμός και παραγραφή – Μία σχέση σε διαρκή εξέλιξη (Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, 2021, σελ. 36 - 40).
- 13.** The Impact of the Transposition of the ATAD on the Greek Tax System (με την Κ. Καλαμπαλίκη, Intertax, Vol. 48, No 2, 2020, σελ. 233 - 249).
- 14.** Η έννοια της μόνιμης εγκατάστασης - Περιεχόμενο και βασικές έννοιες – Οι διαφορές μεταξύ άμεσης και έμμεσης φορολογίας (Επιχείρηση, 2020, σελ. 341 - 345).
- 15.** Η φορολογική παραγραφή και πάλι εγγύηση δικαιικής ασφάλειας (Συνήγορος, τ. 122/2017, σελ. 35 - 38).
- 16.** Καταβολή παραβόλου επί ενδίκων βοηθημάτων και μέσων στις διοικητικές διαφορές ουσίας (Συνήγορος, τ. 120/2017, σελ. 38 - 40).
- 17.** Προσωπική ευθύνη των διοικητών νομικών προσώπων για τα χρέη της εταιρείας πριν και μετά τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Διοικητική Δίκη, 2016, σελ. 217 - 223).
- 18.** Νομολογιακές εξελίξεις σε ζητήματα φορολογικού δικαίου. Η επίδραση της ενδικοφανούς διαδικασίας στις φορολογικές διαφορές – Επιτυχημένο μέτρο ή περαιτέρω καθυστέρηση στην επίλυση των διαφορών – Μήπως η διαιτησία είναι η λύση; (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2016, σελ. 194 - 198).
- 19.** Προσαύξηση περιουσίας – Αναδρομικότητα (με τον Καθηγητή Θ. Φορτσάκη, Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας, 2016, σελ. 221 - 234).
- 20.** Η δυνατότητα αναδρομικής εφαρμογής των άρθρων 15 παρ. 3 Ν. 3888/2010 και 48 παρ. 3 Ν. 2238/1994 σε περίπτωση ελέγχου λόγω προσαύξησης περιουσίας (με τον Καθηγητή Θ. Φορτσάκη, Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2015, σελ. 481 - 484).
- 21.** Ο χαρακτήρας της ρύθμισης για τη φορολογητέα «προσαύξηση περιουσίας», ως ουσιαστικού δικαίου διάταξη (Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας, 2015, σελ. 1198 - 1216).
- 22.** Σύντομος οδηγός για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής σε φορολογικές υποθέσεις (Επιχείρηση, 2014, σελ. 1072 - 1076).
- 23.** Οι διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας υπό το καθεστώς του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2014, σελ. 223 - 230).
- 24.** Η απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση Michaud κατά Γαλλίας - Συμβατότητα με την ΕΣΔΑ των περιορισμών του δικηγορικού απορρήτου από τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της

νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2013, σελ. 222 - 231).

25. Περιορισμός της υποχρέωσης συνυπογραφής φορολογικών δηλώσεων από λογιστή - Η απόφαση υπ' αρ. 2445/2012 του Συμβουλίου της Επικρατείας (Συνήγορος, τ. 95/2013, σελ. 34 - 36).

26. Η παράταση παραγραφής των φορολογικών υποθέσεων (Επιχείρηση, 2012, σελ. 867 - 875).

27. Η αντιμετώπιση από τα διοικητικά δικαστήρια της διαδικασίας τιμώρησης της λαθρεμπορίας - Με αφορμή τη ΣτΕ 2067/2011 (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2011, σελ. 1100 - 1115).

28. Φορολογική Μεταρρύθμιση 2010 – Οι προτάσεις του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών στο ζήτημα της αναδιοργάνωσης των Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών (Επιχείρηση, 2010, σελ. 270 - 276).

29. Περαίωση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων και ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών κατά τον Ν 3888/2010 (Συνήγορος, τ. 81/2010, σελ. 76 - 78).

30. Οι αλλαγές στο φορολογικό ποινολόγιο μετά τον Ν 3842/2010 (Συνήγορος, τ. 80/2010, σελ. 72 - 73).

31. Οι διευκολύνσεις ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο (Συνήγορος, τ. 79/2010, σελ. 86 - 87).

32. Εγχειρίδιο φορολογικού ελέγχου (Επιχείρηση, 2008, σελ. 1332 – 1336 και 1453 -1458 και Επιχείρηση, 2009, σελ. 21 - 26).

33. Το νέο εγχειρίδιο φορολογικού ελέγχου (Συνήγορος, τ. 66/2008, σελ. 84 - 86).

34. Η προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου στη φορολογική διαδικασία. Η πορεία του δικαιώματος μέσα από τη θεωρία και τη νομολογία. Νομολογιακές και διοικητικές εξελίξεις και προοπτικές (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2008, σελ. 1026 - 1030).

35. Ο έλεγχος των φορολογικών αντικειμένων – Είδη και Όργανα (Επιχείρηση, 2006, σελ. 1457 - 1468).

36. Ο νέος νόμος 3453/2006 – Οι αλλαγές στο φορολογικό καθεστώς των συνδεδεμένων εταιρειών και στη διαδικασία διοικητικής συνδρομής μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της φορολογίας (Συνήγορος, τ. 54/2006, σελ. 14 - 15).

37. Απαγόρευση διακρίσεων στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων. Με αφορμή την ΣτΕ Ολ 2393/2004 (Επιχείρηση, 2005, σελ. 824 - 830).
38. Εικονικότητα φορολογικών στοιχείων και βάρος απόδειξης σύμφωνα με τη πρόσφατη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, με αφορμή την ΣτΕ 1553/2003 (Συνήγορος, 2004, σελ. 210 - 211).
39. Το νέο σύστημα φορολογικού ελέγχου και προσδιορισμού εισοδήματος - Παρουσίαση και κριτική (Συνήγορος, 2004, σελ. 74 - 76).
40. Φορολογικές κυρώσεις και Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2003 σελ. 255 - 264).

ΕΚΤΕΝΗ ΣΧΟΛΙΑ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ (δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά, κατ' αντίστροφη χρονολογική σειρά)

---

1. ΣτΕ 1312/2023 - Ο ειδικός φόρος επί των ακινήτων εταιρειών ξανά υπό το έλεγχο της συνταγματικότητάς του (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2023, 1250-1253).
2. ΣτΕ 431/2023 - Φορολογική αντιμετώπιση από πλευράς εθνικού φορολογικού δικαίου της αποζημίωσης των Ευρωβουλευτών (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2023, σελ. 560 - 563).
3. ΣτΕ 1411/2022 - Η επίκληση του δεδικασμένου προηγούμενης ποινικής απόφασης αρκεί για την εφαρμογή της αρχής ne bis in idem στη διοικητική δίκη; (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2023, σελ. 688 - 695).
4. ΔΕΕ υπόθ. C-694/20, απόφ. της 8.12.2022 - Το δικηγορικό απόρρητο υπό την Οδηγία DAC 6: Περιεχόμενο και όρια (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2023, σελ. 122 - 125).
5. ΣτΕ 2460/2021 - Άσκηση δεύτερης προσφυγής κατ' άρθρο 70 ΚΔΔ (με την Α. Μαυροειδή, Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2022, σελ. 411 - 415).
6. ΣτΕ 1837/2020 - Φοροδιαφυγή από Ανώνυμη Εταιρεία - Μέτρα διασφάλισης συμφερόντων του Δημοσίου σε βάρος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου - Προϋποθέσεις νομιμότητας (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2021, σελ. 364 - 367).
7. ΣτΕ 320/2020 - Φορολογικό πιστοποιητικό (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2020, σελ. 303 - 309).

- 8.** ΣτΕ 1686/2019 - Σχέση ενδικοφανούς και δικαστικής προσφυγής (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2019, σελ. 1356 - 1362).
- 9.** ΣτΕ 732/2019 – Παραγραφή (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2019, σελ. 476 - 480).
- 10.** ΣτΕ 1438/2018 – Αρχή της αναδρομικής εφαρμογής της ευνοϊκότερης κύρωσης (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2018, σελ. 747 - 751).
- 11.** ΣτΕ 2934/2017 - Παραγραφή φορολογικών αξιώσεων - Έλεγχος τραπεζικών λογαριασμών - Συμπληρωματικά στοιχεία (Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, 2017, σελ. 1055 - 1059).
- 12.** ΣτΕ 675/2017 – Παραγραφή (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2017, σελ. 433 - 436).
- 13.** ΣτΕ 1896/2016 - Φορολογία εισοδήματος από πώληση μετοχών ημεδαπών ΑΕ μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2016, σελ. 945 – 948 και 1084 - 1088).
- 14.** ΣτΕ 1623/2016 – Παραγραφή (Επιχείρηση, 2016, σελ. 895 - 896).
- 15.** ΣτΕ 884/2016 – Προσαύξηση περιουσίας (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2016, σελ. 286 - 289).
- 16.** ΣτΕ Ολ 4446/2015 – Παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2015, σελ. 1123 - 1125).
- 17.** ΣτΕ 582/2015 – Αίτηση αναίρεσης (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2015, σελ. 572 - 573).
- 18.** ΔΕφΠειρ 45/2014 – Δεύτερη αίτηση αναστολής (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2014, σελ. 450 - 451).
- 19.** ΑΠ 293/2014 – ΕΕΤΗΔΕ (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2014, σελ. 280 - 285).
- 20.** ΣτΕ 2527/2013 - Τέλος επιτηδεύματος (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2013, σελ. 877 - 880).
- 21.** ΣτΕ 1032/2013 - Δέσμευση λογαριασμών από το ΣΔΟΕ (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2013, σελ. 244 - 248).
- 22.** ΣτΕ 1207/2012 – Τοκοδοσία σε βάρος του Δημοσίου επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων (ΤοΣ, τ. 2,3,4/2012, σελ. 803 - 809).
- 23.** ΔικΕΕ Υπόθ. C-371/2010, απόφ. της 29.11.2011, National Grid Indus BY κατά Inspecteur van de Belastingdienst Rijnmond/kantoor Rotterdam - Η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση National Grid Indus: Η «φορολογία εξόδου» και πάλι στο προσκήνιο της νομολογίας του

Δικαστηρίου - Ο θάνατος της Daily Mail; (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2012, σελ. 855 - 861).

24. ΣτΕ Ολ 1619/2012 - Συνταγματικότητα άρθρου 93 παρ. 3 ΚΔΔ (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2012, σελ. 346 - 348).

25. ΣτΕ Ολ 737/2011 - Φορολόγηση μεταβίβασης μετοχών (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2011, σελ. 423 - 426).

26. ΣτΕ 3435/2010 - Ταμειακή βεβαίωση στην τελωνειακή νομοθεσία (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2011, σελ. 68 - 69).

27. ΣτΕ 3182/2010 - Επιβολή πολλαπλού τέλους - Δέσμευση διοικητικού δικαστηρίου από προηγούμενη απόφαση ποινικού δικαστηρίου (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2010, σελ. 1240 - 1241).

28. ΣτΕ 2024/2010 - Αναδρομικότητα φορολογικών κυρώσεων (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2010, σελ. 983 - 987 και Επιχείρηση, 2010, σελ. 984 - 985).

29. ΑΕΔ 1/2010 - Προσωποκράτηση για χρέη προς το Δημόσιο (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2010, σελ. 379 - 380).

30. ΣτΕ 60/2010 - Νομική φύση τελών καθαριότητας (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2010, σελ. 302 - 303 και Επιχείρηση, 2010, σελ. 582 - 583).

31. Εξελίξεις στη νομολογιακή αντιμετώπιση των δικονομικών προνομίων του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ - Παρατηρήσεις επί της ΣτΕ Ολ 1663/2009 (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2009, σελ. 1136 - 1140).

32. Η συνταγματικότητα ή μη της προσωποκράτησης για χρέη προς το Δημόσιο - Η «περιπέτεια» του μέτρου συνεχίζεται - Σχόλιο στην ΑΠ Ολ 1/2009 (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2009, σελ. 375 - 377).

33. ΣτΕ 2114/2008 - Εκλογή δημοτικών αρχόντων (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2009, σελ. 194).

34. ΑΠ 786/2008 - Αποδοχή πλαστών - εικονικών φορολογικών στοιχείων/Παραγραφή (Ποινική Δικαιοσύνη, 2008, σελ. 717 - 718).

35. ΣτΕ 1665/2007 - Αυτοτελής φορολόγηση ωφέλειας από τη μεταβίβαση επιχείρησης (Θεωρία και Πράξη του Διοικητικού Δικαίου, 2008, σελ. 83 - 87).

36. ΣτΕ 1665/2007 - Αυτοτελής φορολόγηση ωφέλειας από τη μεταβίβαση επιχείρησης (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2008, σελ. 118 - 120).

37. ΑΠ 295/2007 -Ανακριβής δήλωση φόρου - Εξωλογιστικός προσδιορισμός καθαρών κερδών (Ποινική Δικαιοσύνη, 2007, σελ. 963 - 968).
38. Οφειλές του Δημοσίου – Επιτόκιο υπερημερίας – Σχόλιο επ’ αφορμή της ΣτΕ 802/2007 (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2007, σελ. 745 - 746).
39. ΣτΕ Ολ 2393/2004 - Φορολογικά Κίνητρα - Κίνηση Κεφαλαίων (Επιχείρηση, 2005, σελ. 752 - 754).
40. ΔΕΚ υποθ. C-78-80/2001 - Αναγραφή ΦΠΑ σε τιμολόγιο (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2004, σελ. 331 - 336).
41. ΔΕΚ υπόθ. C-234/2001 - Το ζήτημα της φορολογίας των κατοίκων αλλοδαπής (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2004, σελ. 220 - 227).
42. ΑΠ 1370/2001 - Έκδοση εικονικών φορολογικών στοιχείων (Ποινική Δικαιοσύνη, 2003, σελ. 1307 - 1309).
43. ΑΠ 822/2001 - Συρροή διατάξεων περί φοροδιαφυγής (Ποινική Δικαιοσύνη, 2003, σελ. 1305 - 1306).
44. ΣτΕ 3651/2002 και ΑΠ 804/2002 - Προνόμια υπέρ του Δημοσίου – Συνταγματικότητα (Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών, 2003, σελ. 346 - 350).

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ (κατ’ αντίστροφη χρονολογική σειρά)

---

1. Νοέμβριος 2024: Συμμετοχή στο συνέδριο Tax Controversy Leaders, Λονδίνο. Συμμετοχή στο πάνελ Dealing with Transparency Requirements & Enquiries Resulting from Tax Information Disclosures
2. Οκτώβριος 2024: Συμμετοχή στο 20^ο Tax Forum του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Εισήγηση με θέμα «Το Πορτογαλικό Μοντέλο Φορολογικής Διαιτησίας»
3. Οκτώβριος 2024: Συμμετοχή 4ο Law Forum on Taxation της CLEON. Εισήγηση με θέμα «Νέος Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - Περαιτέρω αλλαγές των διαδικασιών και ανοιχτά ζητήματα»

- 4.** Οκτώβριος 2024: Συμμετοχή στο 6ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ. Εισήγηση με θέμα «Εξελίξεις στην ανταλλαγή πληροφοριών - Η περίπτωση των ψηφιακών πλατφορμών».
- 5.** Μάιος 2024: Συμμετοχή στο 12ο Thessaloniki Tax Forum του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Εισήγηση με θέμα «Νομικές Εξελίξεις στη Φορολογία - Ο νέος Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας – Αλλαγές και επιδιώξεις».
- 6.** Δεκέμβριος 2023: Συμμετοχή στο 5ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομική Βιβλιοθήκη ΑΕΒΕ. Εισήγηση με θέμα «Η φορολόγηση των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης».
- 7.** Οκτώβριος 2023: Συμμετοχή στο 19ο Tax Forum του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Συζήτηση με την κ. Α. Μάλλιου, Εταίρο στη δικηγορική εταιρεία «Ποταμίτης – Βεκρής», την κ. Μ. Ψύλλα, Γενική Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών και τον κ. Γ. Πιτσιλή, Διοικητή ΑΑΔΕ με θέμα «Policies and Developments on Tax Evasion».
- 8.** Οκτώβριος 2023: Συμμετοχή στο 3ο Law Forum on Taxation της CLEON. Εισήγηση με θέμα «Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση του ρόλου των φορέων διευκόλυνσης που συμμετέχουν στη διευκόλυνση της φοροδιαφυγής και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού (Securing the Activity Framework of Enablers - SAFE) – Ειδικότερο περιεχόμενο, εξελίξεις και αβεβαιότητες».
- 9.** Ιούνιος 2023: Συμμετοχή στο Συνέδριο που οργάνωσε η Ένωση Αμίσθων Αυτοαπασχολούμενων Δικηγόρων με θέμα «Το δίκαιο της σύγχρονης ψηφιακής οικονομίας». Εισήγηση με θέμα «Ψηφιακή εγκατάσταση των επιχειρήσεων και φορολογικό δίκαιο».
- 10.** Δεκέμβριος 2022: Συμμετοχή στο 4ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης. Εισήγηση με θέμα «Η έννοια της μόνιμης εγκατάστασης στην εποχή της ψηφιακής οικονομίας».
- 11.** Οκτώβριος 2022: Συμμετοχή στο 2ο Law Forum on Taxation της CLEON. Εισήγηση με θέμα «Κοινοί φορολογικοί έλεγχοι υπό την Οδηγία DAC 7».
- 12.** Απρίλιος 2022: Συμμετοχή στο διήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο του Εργαστηρίου Μελέτης για τη Διαφάνεια, τη Διαφθορά και το Οικονομικό Έγκλημα της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με τίτλο «Επίκαιρα Ζητήματα Φορολογικού

Ποινικού Δικαίου» - Εισήγηση με θέμα «Η εφαρμογή της αρχής της επιεικέστερης κύρωσης στο φορολογικό δίκαιο».

13. Φεβρουάριος 2022: Συμμετοχή στην ημερίδα που διοργάνωσε η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάδος με τίτλο Εταιρική φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή: το κυνήγι του χαμένου θησαυρού - Εισήγηση με θέμα «Tax rulings: κρατικά μέτρα που ενθαρρύνουν την φοροαποφυγή ή θεσμός για την ενίσχυση της φορολογικής βεβαιότητας - Η συμβατότητά τους με το ενωσιακό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων».

14. Δεκέμβριος 2021: Συμμετοχή στο 3ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης. Εισήγηση με θέμα «Tax Rulings – Συγκριτική Επισκόπηση εντός Ε.Ε.».

15. Δεκέμβριος 2021: Συμμετοχή στο διήμερο Συνέδριο της ELSA Greece με θέμα «Νομικές Πτυχές του Δικαίου Εταιρικών Μετασχηματισμών». Εισήγηση με θέμα «Φορολογική Αντιμετώπιση Εθνικών και Διασυνοριακών Μετασχηματισμών».

16. Νοέμβριος 2021: Συμμετοχή στο 17ο Tax Forum του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Συζήτηση με τον Υπουργό Μεταφορών και Υποδομών κ. Κ. Καραμανλή με θέμα «Green taxes: Concurrently protecting the environment and improving the tax system».

17. Οκτώβριος 2021: Συμμετοχή στο Συνέδριο Law Forum on Taxation της CLEON. Εισήγηση με θέμα «Προσωπική Ευθύνη Μελών Διοίκησης Νομικών Προσώπων και Οντοτήτων από Φορολογικές Παραβάσεις – Εξελίξεις και προβληματισμοί».

18. Ιούνιος 2021: Συμμετοχή στο Συνέδριο της European Association of Tax Law Professors με θέμα «Taxation and History». Παρέμβαση σε σχέση με τη φορολογία σε περιόδους κρίσης (Crisis taxes).

19. Απρίλιος 2021: Συμμετοχή στο Επιμορφωτικό Σεμινάριο της Σχολής Δικαστικών Λειτουργών με θέμα «Φοροδιαφυγή - Φοροαποφυγή» - Εισήγηση με θέμα «Αλληλεξάρτηση διοικητικών και ποινικών διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας – Ορισμένα ειδικότερα ζητήματα».

20. Δεκέμβριος 2020: Συμμετοχή στο 2ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης. Εισήγηση με θέμα «Ειδικότερα ζητήματα και ενδεχόμενες αντινομίες από την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου».

- 21.** Νοέμβριος 2020: Συμμετοχή στο συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis) με θέμα «Covid 19: Δικαιικές επιπτώσεις και προοπτικές». Εισήγηση με θέμα «Η επίδραση της πανδημίας στο ζήτημα της φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων».
- 22.** Οκτώβριος 2020: Συμμετοχή στην 7η ημερίδα Taxation Law Forum. Εισήγηση με θέμα «Τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης στην περίοδο της πανδημίας αλλά και την εποχή της ψηφιακής οικονομίας: αναζητώντας κατευθυντήριες γραμμές».
- 23.** Ιανουάριος 2020: Συμμετοχή στη διημερίδα Φορολογικού Δικαίου της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Ζητήματα παραγραφής της αξίωσης του υπόχρεου για συνυπολογισμό παρακρατηθέντος φόρου εισοδήματος σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης φορολογικής δήλωσης».
- 24.** Νοέμβριος 2019: Συμμετοχή στο 1ο Φορολογικό Συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης. Εισήγηση με θέμα «Η μόνιμη εγκατάσταση στη φορολογία εισοδήματος και το ΦΠΑ: Σημεία σύγκλισης και διαφοροποίησης».
- 25.** Οκτώβριος 2019: Συμμετοχή στην 6η ημερίδα Athens Law Forum on Taxation. Εισήγηση με θέμα «Ο θεσμός των Special Tax Zones: Μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό τρόπο άσκησης φορολογικής πολιτικής στην εποχή της διεθνούς φορολογικής συνεργασίας;».
- 26.** Απρίλιος 2019: Συμμετοχή στην ημερίδα της Νομικής Βιβλιοθήκης με θέμα Προστασία Δικαιωμάτων Ασφαλισμένων και Συνταξιούχων. Εισήγηση με θέμα «Η έννομη προστασία στην περίπτωση της επιβολής φορολογικών βαρών: ομοιότητες και διαφορές από την περίπτωση των κοινωνικοασφαλιστικών εισφορών».
- 27.** Απρίλιος 2019: Συμμετοχή στην ημερίδα του Λογιστικού Συλλόγου Αθηνών. Εισήγηση με θέμα «Ίδρυση ή μετεγκατάσταση εταιρειών σε χώρες με προνομιακό φορολογικό καθεστώς και ο φορολογικός έλεγχος αυτών».
- 28.** Νοέμβριος 2018: Συμμετοχή στο 3ο Επιμορφωτικό Σεμινάριο – Εργαστήριο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Εισήγηση με θέμα «Η ευθύνη των μετόχων και των εταίρων σε περίπτωση καταλογισμού φόρων και προστίμων σε βάρος κεφαλαιουχικής εταιρίας».
- 29.** Φεβρουάριος 2018: Συμμετοχή στη διημερίδα Φορολογικού Δικαίου της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Η νέα Υπηρεσία Έρευνας Οικονομικού Εγκλήματος».

- 30.** Απρίλιος 2017: Συμμετοχή στο 3ο Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού Επιχείρηση. Εισήγηση με θέμα «Η διαδικασία μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου».
- 31.** Απρίλιος 2017: Συμμετοχή σε ημερίδα του Δικηγορικού Συλλόγου Αγρινίου. Εισήγηση με θέμα «Ζητήματα φορολογικής παραγραφής και προσαύξησης περιουσίας - Η κατάσταση μετά και τις τελευταίες νομολογιακές εξελίξεις».
- 32.** Ιούνιος 2017: Συμμετοχή στο 2ο Forum Δικηγορικού Λειτουργήματος της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Η φορολόγηση της αδικαιολόγητης προσαύξησης περιουσίας - Ιδίως η περίπτωση πιστώσεων σε λογαριασμό δικηγόρου για διεκπεραίωση υπόθεσης πελάτη του».
- 33.** Δεκέμβριος 2016: Συμμετοχή στη διημερίδα Φορολογικού Δικαίου της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Ο Γενικός Κανόνας Φοροαποφυγής της ελληνικής νομοθεσίας - Προέλευση και κανονιστικό περιεχόμενο - Τι να περιμένουμε από τις ελληνικές φορολογικές αρχές».
- 34.** Μάρτιος 2016: Συμμετοχή στο 12ο Athens Tax Forum του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Εισήγηση με θέμα «Η επίδραση της εισαγωγής της ενδικοφανούς διαδικασίας στις φορολογικές διαφορές. Επιτυχημένο μέτρο ή περαιτέρω καθυστέρηση στην επίλυση των διαφορών; Μήπως η διαιτησία είναι η λύση;».
- 35.** Δεκέμβριος 2015: Συμμετοχή στη διημερίδα Φορολογικού Δικαίου της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Η προσωπική ευθύνη των διοικούντων νομικά πρόσωπα για τα εταιρικά φορολογικά χρέη πριν και μετά τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας - Ορισμένα ειδικότερα ζητήματα».
- 36.** Μάιος 2015: Συμμετοχή στο 6ο Συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis) με θέμα «Το Δίκαιο ως θεμέλιο μιας σύγχρονης και αναπτυσσόμενης οικονομίας». Εισήγηση (με τον Ε. Μπακάλη) με θέμα «Οι φορολογικές περαιώσεις και αμνηστίες ως δημοσιονομικό εργαλείο τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας: Υπερνομοθετικοί και νομοθετικοί περιορισμοί – η εμπειρία από την ελληνική φορολογική πραγματικότητα».
- 37.** Μάιος 2015: Συμμετοχή στην ημερίδα Tax Reforms in Greece, Academy and Finance, Ζυρίχη. Εισήγηση με θέμα «Tax reforms in Greece Which compliant solutions for Greek private clients tomorrow?».

- 38.** Δεκέμβριος 2014: Συμμετοχή στη διημερίδα φορολογικού δικαίου που διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Ιωαννίνων. Εισήγηση με θέμα «Προβλήματα από τη συμπλοκή διοικητικής και ποινικής φορολογικής διαδικασίας».
- 39.** Νοέμβριος 2014: Συμμετοχή στην ημερίδα Athens Law Forum on Taxation. Εισήγηση με θέμα «Ορισμένα ζητήματα από τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου και τις φορολογικές κυρώσεις».
- 40.** Νοέμβριος 2014: Συμμετοχή στην εκδήλωση της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων με θέμα Επίκαιρα ζητήματα φορολογικού δικαίου. Εισήγηση με θέμα «Οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου».
- 41.** Νοέμβριος 2014: Συμμετοχή στο 1ο Πανελλήνιο Forum Δικηγορικού Επαγγέλματος από την Ένωση Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Φορολογικοί έλεγχοι σε βάρος δικηγόρων - Μέθοδοι, δικαιώματα και υποχρεώσεις, αποτελέσματα και έννομη προστασία».
- 42.** Ιανουάριος 2014: Συμμετοχή στην ημερίδα Φορολογικού Δικαίου της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-themis). Εισήγηση με θέμα «Οι διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας υπό το καθεστώς του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας».
- 43.** Σεπτέμβριος 2013: Συμμετοχή στην ημερίδα του Οδοντιατρικού Συλλόγου Πειραιά με εισήγηση με θέμα «Τα νέα δεδομένα στη διαχείριση του Οδοντιατρείου».
- 44.** Φεβρουάριος 2010: Συμμετοχή στην ημερίδα με θέμα Η Φορολογική Μεταρρύθμιση, που οργάνωσε η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και η Ελληνική Εταιρεία Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών. Εισήγηση με θέμα «Αναδιοργάνωση φορολογικών υπηρεσιών».
- 45.** Μάρτιος 2008: Συμμετοχή στο 2ο Διεθνές Σεμινάριο για τις επενδύσεις στην αμυντική βιομηχανία στην Ελλάδα. Εισήγηση με θέμα «Μόνιμη εγκατάσταση και φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα των αλλοδαπών προμηθευτών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας».
- 46.** Μάρτιος 2007: Συμμετοχή στο 1ο Διεθνές Σεμινάριο για τις επενδύσεις στην αμυντική βιομηχανία στην Ελλάδα. Εισήγηση με θέμα «ΦΠΑ και Αμυντική Βιομηχανία».

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. Διδακτικό έργο

1. Διδασκαλία κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021 – 2022 υπό το καθεστώς του διδάσκοντα ΠΔ 407/80 στο τμήμα Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης των μαθημάτων Φορολογικό – Δημοσιονομικό Δίκαιο II και Ευρωπαϊκό Φορολογικό Δίκαιο στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη καθώς και του μαθήματος Δημοσιονομικό Δίκαιο σε προπτυχιακό επίπεδο.
2. Επικουρική διδασκαλία μέρους των μαθημάτων Φορολογικό Δίκαιο I και Φορολογικό Δίκαιο II στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Δημοσίου Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ακαδημαϊκά έτη 2013 -2014 μέχρι και 2021 - 2022).
3. Διδασκαλία του μαθήματος Φορολογικό Δίκαιο κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020 – 2021 σε προπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις της Κύπρου.
4. Διδασκαλία του μαθήματος Φορολογική Διαδικασία στο Κέντρο Δια βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, στα Προγράμματα «Φορολογικό Δίκαιο για Νομικούς» και «Φορολογικό Δίκαιο για Λογιστές» (ακαδημαϊκά έτη 2012 - 2013 μέχρι και 2021 - 2022).
5. Διδασκαλία του μαθήματος Φορολογικό Δίκαιο στο Φροντιστήριο της Νομικής Βιβλιοθήκης για την προετοιμασία για τη Εθνική Σχολή Δικαστών (Διοικητική Κατεύθυνση) (ακαδημαϊκά έτη 2013 - 2014 μέχρι και 2021- 2022).
6. Μάρτιος 2024: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ με θέμα «Ο φορολογικός έλεγχος – Η βεβαίωση και η είσπραξη των φορολογικών εσόδων».
7. Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος 2022: Εισηγητής στο Πιστοποιημένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα CERTIFIED COMPLIANCE OFFICER του Συνδέσμου Επαγγελματιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ελλάδας (ΣΕΚΑΣΕ) και της Νομικής Βιβλιοθήκης – Διδασκαλία της ενότητας περί φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

- 8.** Φεβρουάριος 2022: Εισηγητής στο επαγγελματικό - εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πειραιώς και της Νομικής Βιβλιοθήκης «Λογιστική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση για Δικηγόρους» - Διδασκαλία της ενότητας «Τεχνικές Φορολογικών διασταυρώσεων και ελέγχων».
- 9.** Ιούλιος 2021: Συμμετοχή στο Summer School Summer - Tax Webinar που διοργάνωσε η Έδρα Jean Monnet στην Ευρωπαϊκή Φορολογική Πολιτική και Διοίκηση του ΑΠΘ σε συνεργασία με την ELSA Thessaloniki (ELSA Webinars Academy on European Tax Law) με θέμα “The EU initiatives addressing tax evasion and tax avoidance”. Εισήγηση (στα αγγλικά) με θέμα The EU tax Directives: i. Merger Directive (2009/133/EC) ii. Parent –Subsidiary Directive (2011/96/EU) iii. Interest and Royalty Directive (2003/49/EC).
- 10.** Μάιος 2021: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ με θέμα «Η Δικονομία των Φορολογικών Διαφορών - Μέσα από τη δικηγορική εμπειρία και τη νομολογιακή πρακτική».
- 11.** Απρίλιος 2021: Εισηγητής στο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δικαστικών Λειτουργών που διοργάνωσε η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών με τίτλο: «Φοροαποφυγή - Φοροδιαφυγή» (κατεύθυνση Πολιτικής-Ποινικής Δικαιοσύνης, Διοικητικής Δικαιοσύνης και Εισαγγελιών) – Εισήγηση με θέμα «Αλληλεξάρτηση διοικητικών και ποινικών διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας – Ορισμένα ειδικότερα ζητήματα».
- 12.** Ιούλιος 2020: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε το Οικονομικό Επιμελητήριο με θέμα «Φορολογική Διαδικασία».
- 13.** Φεβρουάριος 2020: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Η φορολογική διαδικασία – Μετά και τον ν 4646/2019 - Το κανονιστικό πλαίσιο - Η εφαρμογή στην πράξη».
- 14.** Νοέμβριος 2018: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Φορολογικά αδικήματα - Από το φορολογικό καταλογισμό στο ποινικό ακροατήριο».
- 15.** Μάιος 2017: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Ο έλεγχος των φορολογικών υποθέσεων – Η προσαύξηση περιουσίας και η παραγραφή μετά τις τελευταίες νομολογιακές εξελίξεις – Διοικητική και δικαστική προστασία του ελεγχόμενου».

16. Μάιος 2016: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Η φορολογική δικονομία στην πράξη».

17. Μάρτιος 2015: Συμμετοχή στο πρόγραμμα επιμόρφωσης των υπαλλήλων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών. Εισήγηση για το φορολογικό απόρρητο.

18. Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2015: Εισηγητής στο Πρόγραμμα Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ και το Πανεπιστήμιο Κύπρου με θέμα «Ο καταλογισμός και η είσπραξη των φορολογικών εσόδων υπό τον Κώδικα Φορολογικών Διαδικασίας – Φορολογικές κυρώσεις και έννομη προστασία».

19. Νοέμβριος 2010 & Μάιος 2011: Εισηγητής στο σεμινάριο που διοργάνωσε η ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ με θέμα «Ο φορολογικός έλεγχος στην πράξη».

20. Οκτώβριος 2010: Ένας εκ των εισηγητών στα σεμινάρια που διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών με θέμα «ΦΠΑ και Δικηγόροι».

II. Μέλος σε νομοπαρασκευαστική επιτροπή

Μέλος της ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με αντικείμενο τη φορολογία των εταιρικών μετασχηματισμών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διορίσθηκα τακτικό μέλος της ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, η οποία εκκίνησε τις εργασίες της τον Αύγουστο 2022, με σκοπό τη δημιουργία νέου νομοθετικού πλαισίου για τη φορολογία των μετασχηματισμών εταιρειών.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Συμμετέχω στις ακόλουθες επιστημονικές εταιρείες/οργανώσεις:

- Ελληνική Εταιρία Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών (μέλος ΔΣ)
- International Fiscal Association (IFA) (μέλος ΔΣ του Ελληνικού Παραρτήματος)
- Ελληνοαμερικανικό επιμελητήριο (μέλος της Φορολογικής Επιτροπής)